

odvod zdravotního pojištění, daň z příjmu fyzických osob i náhradní plnění zaměstnáváním zdravotně postižených osob.

Výchozí modelová situace

Příslušná správa sociálního zabezpečení rozhodla dne 25. května 2015 o přiznání nároku na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Invalidní důchod byl přiznán zpětně na základě lékařského posudku. Jako den vzniku invalidity je v rozhodnutí uveden 15. listopad 2014. Jedná se o zaměstnance se sjednaným kratším pracovním úvazkem, u kterého zaměstnavatel prováděl doplatek zdravotního pojištění do minimálního vyměřovacího základu.

ZPĚTNĚ PŘIZNANÝ INVALIDNÍ DŮCHOD A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Pro účely zdravotního pojištění je poživatelem invalidního důchodu osoba, které byl tento důchod přiznán. Poživatelem důchodu je i v měsících, kdy jí podle předpisů o důchodovém pojištění výplata důchodu nenáleží. V případě zpětného přiznání důchodu je osobou, za kterou platí zdravotní pojištění stát, od data přiznání invalidního důchodu. Zpětné přiznání invalidního důchodu může mít rovněž vliv na odvod zdravotního pojištění.

Zaměstnavatel zpětně přihlásí zaměstnance jako důchodce k 15. listopadu 2014 (kód „D“). Za měsíc listopad 2014 provede dopočet pouze za poměrnou část, tj. za dny, kdy zaměstnanec neměl souběh s důchodem. V následujících měsících je již vyměřovacím základem zaměstnance jeho skutečný příjem. Zaměstnavatel může požádat o přeplatek zdravotního pojištění, případně o jeho použití na následnou platbu. Rozhodujícím datem pro zařazení do státní kategorie je datum „Rozhodnutí ČSSZ o přiznání invalidního důchodu“, toto musí plátcce doložit zaměstnavateli a ten do 8 dnů nahlásit na zdravotní pojišťovnu.

ZPĚTNĚ PŘIZNANÝ INVALIDNÍ DŮCHOD A SLEVY NA DANI

Zpětné přiznání invalidního důchodu ovlivní i uplatnění slev na dani. Může se jednat jak o slevu na invaliditu uplatněnou poplatníkem, tak o slevu na dani z titulu zaměstnávání osob se zdravotním postižením uplatněnou zaměstnavatelem.

Podmínkou pro uplatnění základní slevy na invaliditu (§ 35ba odst. 1 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů – dále jen zákon o daních z příjmů) nebo rozšířené slevy na invaliditu (§ 35ba odst. 1 písm. d) zákona o daních z příjmů) je pobírání invalidního důchodu. Rozhodující pro možnost zahájení uplatnění této slevy je měsíc, ve kterém byl invalidní důchod poplatníkovi poprvé vyplacen (zpočátku alespoň zálohově). V souladu s § 35ba odst. 3 zákona o daních z příjmů pak může poplatník snížit daň o částku ve výši jedné dvanáctiny slevy za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byla uvedena podmínka pro uplatnění nároku na slevu splněna. Prvořadá je faktická výplata invalidního důchodu, kterou je splněna podmínka pobírání invalidního důchodu. Při přiznání invalidního důchodu zpětně se sleva poskytuje již počínaje měsícem, za který byl vyplacen celý invalidní důchod. Pokud byl invalidní důchod vyplacen poprvé v květnu 2015 (poplatník dokládá písemně oznámení ČSSZ), lze poměrnou část slevy na invaliditu uplatnit poprvé od června 2015.

V případě slevy na dani z titulu zaměstnávání osob se zdravotním postižením (těžším zdravotním postižením) podle § 35 odst. 1 zákona o daních z příjmů je pro stanovení průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců se zdravotním postižením rozhodné, ke kterému dni byly konkrétní osoby (zaměstnanci) uznány orgánem sociálního zabezpečení invalidními, případně zdravotně znevýhodněnými. Od tohoto dne lze (bez ohledu na skutečné vyplácení invalidního důchodu) stanovit ve vztahu ke konkrétnímu zaměstnanci se zdravotním postižením průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se

zdravotním postižením (započítávat podíl hodin připadající na konkrétního zaměstnance jako osobu se zdravotním postižením do celkového výpočtu).

Příklad

Zaměstnaný invalidní důchodce z našeho příkladu (invalidní důchod přiznán 25. května 2015, den vzniku invalidity 15. listopadu 2014) může požádat svého zaměstnavatele o uplatnění slevy z titulu invalidity v průběhu měsíce května. Za předpokladu, že mu bude poprvé vyplacen invalidní důchod v květnu, což svému zaměstnavateli doloží dokladem o jeho výplatě, zohlední zaměstnavatel poměrnou část slevy na invaliditu v měsíční záloze poprvé od měsíce následujícího, tj. od června 2015. Pokud by však byl invalidní důchod přiznán již k prvnímu dni v měsíci, tj. 1. května 2015, zahrnul by zaměstnavatel do výpočtu v ročním zúčtování jednu dvanáctinu slevy již za měsíc květen (jedná se o první měsíc, za který byl vyplacen celý invalidní důchod).

ZPĚTNĚ PŘIZNANÝ INVALIDNÍ DŮCHOD A NÁHRADNÍ PLNĚNÍ

V neposlední řadě může zpětné přiznání invalidního důchodu ovlivnit náhradní plnění zaměstnáváním zdravotně postižených osob (povinnost zaměstnávání zdravotně postižených osob se týká zaměstnavatelů zaměstnávajících v přepočteném počtu více než 25 zaměstnanců ročně). Pro úřady práce je zaměstnanec osobou se zdravotním postižením ode dne, kdy ho orgán sociálního zabezpečení uznal invalidním. Pokud byl zaměstnanec uznán invalidním k 15. listopadu 2014, může zaměstnavatel (v případě, že plnil povinný podíl způsobem uvedeným v § 81 odst. 2 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, tj. odvodem do státního rozpočtu) požádat příslušné kontaktní pracoviště úřadu práce o vrácení přeplatku na odvodu do státního rozpočtu za rok 2014.

PhDr. Dagmar Kučerová

OBJEDNEJTE SI TAKÉ...

Praktická personalistika

Odborný tištěný dvouměsíčník pro personalistickou praxi v českém prostředí

- vedení personální agendy od A do Z
- případové studie, příklady z praxe, modelové situace...
- bonus pro předplatitele – zodpovídání dotazů zdarma

K předplatnému pro rok 2016 obdržíte jako dárek sešitové vydání publikace **Zákoník práce 2016**, která vyjde v lednu 2016.

56 stran

dvojčíslo – 139 Kč

roční předplatné – 834 Kč

